

Plan van aanpak versterkingsopgave gemeente Oldambt

Datum 13 februari 2019
Status Definitief

Voorwoord

Het kabinet besloot in 2018 om de gaswinning in Groningen af te bouwen. Dit betekent dat de veiligheid in Groningen toeneemt. De aanpak voor het versterken van woningen en gebouwen verandert daarmee ook.

Totstandkoming

Op 1 oktober 2018 is de gemeenteraad van Oldambt op hoofdlijnen geïnformeerd over de vernieuwde versterkingsaanpak. Er is toen afgesproken dat de bestuurlijke samenwerking tussen de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en de gemeente Oldambt nader zou worden uitgewerkt. En dat we samen het plan van aanpak voor de versterking in Oldambt verder zouden uitwerken. De basis voor het lokale plan van aanpak is het plan 'Veiligheid voorop en de bewoner centraal' van de NCG. Dit plan is op 2 november 2018 door de regio geaccepteerd als uitgangspunt voor de vernieuwde versterking en is te downloaden via onze website¹.

Lokaal plan van aanpak

Dit lokale plan van aanpak voor de versterking van woningen en gebouwen in Oldambt, is tot stand gekomen naar aanleiding van recente inzichten waaruit blijkt dat er ook in Oldambt panden staan die mogelijk versterkt moeten worden. Deze panden hebben een zogenaamd verhoogd of licht verhoogd risicoprofiel. Ze moeten worden geïnspecteerd om te bepalen of ze versterkt moeten worden. Door versterking worden de panden veiliger, in de zin dat de kans afneemt dat ze (deels) instorten tijdens een aardbeving.

Status

In dit lokale plan van aanpak is vastgelegd welke keuzes de lokale stuurgroep heeft gemaakt. Dit lokale plan van aanpak en het overkoepelende plan van aanpak van de NCG zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Perspectief bieden

Dit plan is in samenspraak met de stuurgroep op 25 januari 2019 tot stand gekomen. Met dit plan van aanpak willen we perspectief bieden aan de inwoners van de gemeente Oldambt en willen we duidelijkheid geven over de versterkingsopgave in onze gemeente. Samen willen we ervoor zorgen dat mensen in Oldambt net zo veilig kunnen wonen, werken en naar school kunnen gaan als in de rest van Nederland.

¹ Zie <https://www.gemeente-oldambt.nl/in-oldambt/versterkingsopgave-oldambt>

Inhoud

Voorwoord—2

1 Inleiding—4

- 1.1 Overkoepelend plan van aanpak—4
- 1.2 Lokaal plan van aanpak—4
- 1.3 Uitgangspunten—4
- 1.4 Randvoorwaarden—5
- 1.5 De vernieuwde versterkingsopgave in Oldambt—5
- 1.6 Schadeafhandeling voor Oldambt—5
- 1.7 Nationaal Programma Groningen—6
- 1.8 Lumpsumvergoeding—6
- 1.9 Aanvullende maatregelen voor het aardbevingsgebied—6
- 1.10 Terminologie—8

2 Aanpak—9

- 2.1 Gebouwen met een (licht) verhoogd risicoprofiel—9
- 2.2 Scope—10
- 2.3 Prioritering—10
- 2.4 Versnellen—11
- 2.5 Dialoog & communicatie—11

3 Context van gemeente Oldambt—12

- 3.1 Werkwijze gemeente Oldambt—12
- 3.2 Gebiedsgericht werken—12
- 3.3 Wijk- en dorpsvisies—13
- 3.4 Omgevingsvisie—13
- 3.5 Gasvrije wijken—13
- 3.6 Aanpak slechte panden—14
- 3.7 Karakteristieke panden—14
- 3.8 Project boerderijen Libau—14
- 3.9 Linten dorpen—15

4 Versterkingsopgave voor gemeente Oldambt—16

- 4.1 Inleiding—16
- 4.2 Adressen met verhoogd risicoprofiel—17
- 4.3 Adressen met licht verhoogd risicoprofiel—17
- 4.4 Randvoorwaarden en risico's—18

5 Planning en organisatie—19

- 5.1 Doorlooptijden—19
- 5.2 Inspecties—19
- 5.3 Planning—19

6 Communicatie—20

- 6.1 Onze aanpak—20
- 6.2 Inzet communicatiemiddelen—20

Bijlage I – Planning geschatte doorlooptijden per fase—21

1 Inleiding

Op 2 juli 2018 bracht de Mijnraad² advies uit aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK). De conclusie in dit advies was dat het kabinetsbesluit om de gaswinning af te bouwen een grote positieve impact heeft op de veiligheid in Groningen. Vanaf 2020 neemt het aardbevingsrisico gestaag af. De minister heeft in debat met de Kamer aangegeven het rapport van de Mijnraad als blauwdruk te beschouwen voor de toekomst, met een andere aanpak tot gevolg.

1.1 Overkoepelend plan van aanpak

Het rijk, de provincie en de gemeenten in het aardbevingsgebied hebben vervolgens samen besloten om de adviezen van de Mijnraad als basis te nemen voor het aanpassen van de versterkingsoperatie. Op 13 november 2018 presenteerde de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) een overkoepelend plan van aanpak voor de versterking van woningen en gebouwen in het aardbevingsgebied. Hierin is afgesproken dat de NCG in samenwerking met gemeenten het plan op lokaal niveau verder uitwerkt.

1.2 Lokaal plan van aanpak

Voor Oldambt is de versterkingsproblematiek nieuw. In de vernieuwde aanpak is de zogenaamde 0,2-contour in de contourenkaart van het KNMI³ losgelaten. Uit de nieuwe systematiek is naar voren gekomen dat er binnen de gemeente Oldambt ook woningen en gebouwen staan met een (licht) verhoogd risicoprofiel. Dit betekent dat deze panden geïnspecteerd moeten worden om te bepalen of ze versterkt moeten worden. In een samenwerking tussen de gemeente Oldambt en de NCG is gewerkt aan een lokaal plan van aanpak, waarmee we zo snel mogelijk grip willen krijgen op de aard en de omvang van de problematiek in onze gemeente. Hierbij willen we nadrukkelijk de verbinding zoeken met bestaande projecten die worden uitgevoerd in deze gebieden. Zo willen we de koppelkansen met bijvoorbeeld het project 'gasvrije wijken' in Nieuwolda en het project van de boerderijen in de linten ten volle benutten.

1.3 Uitgangspunten

In het overkoepelende plan van aanpak 'Veiligheid voorop en de bewoner centraal' zijn vertrekpunten vastgesteld voor de doorvertaling naar een lokale aanpak. De voor de gemeente Oldambt relevante afspraken hierin zijn:

- Veiligheid, navolgbaarheid en uitlegbaarheid staan bovenaan bij de versterkingsopgave.
- Ingezet wordt op het versnellen van opname, beoordeling en uitvoering.
- De norm 10^{-5} blijft te allen tijde leidend.
- Hierbij is van belang dat de gebouwen waarvan het risicoprofiel het hoogst is, die waarschijnlijk niet voldoen aan 10^{-5} , eerst aan de beurt zijn. Gevolgd door de gebouwen die naar verwachting in tijd het langst onveilig zijn. Ten slotte volgen de overige gebouwen uit de groep met een licht verhoogd risicoprofiel, de zogenaamde 'P90-groep'.
- Het Rijk wordt wettelijk verantwoordelijk voor de te behalen veiligheid door de versterkingsaanpak. Alle kosten die worden gemaakt vanuit veiligheidsperspectief of op basis van bestuurlijke afspraken, worden

² De Mijnraad is een onafhankelijk adviesorgaan die de minister van Economische Zaken en Klimaat adviseert over het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte en het opslaan van stoffen in de diepe ondergrond. Zie voor meer informatie: <https://demijnraad.nl>

³ In te zien via <https://www.nationaalcoördinatorgroningen.nl/downloads/kaarten/2017/8/30/pga-2015-contour-02>

vergoed door het Rijk. In de tussenperiode loopt vooralsnog de financieringsstroom via NAM.

- Tot het moment dat per onderwerp nieuwe afspraken zijn gemaakt, blijven eerdere afspraken uit het Meerjarenprogramma 'Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen' (MJP) van kracht.

Tempo maken in de versterkingsoperatie is erg belangrijk. De Nationaal Coördinator Groningen en de gemeente Oldambt willen zo snel mogelijk de in dit rapport beschreven aanpak tot uitvoering brengen en ondertussen versnellingen in het proces doorvoeren.

1.4 Randvoorwaarden

Gebouwen met een verhoogd risicoprofiel moeten het snelst worden geïnspecteerd. Dat is het belangrijkste uitgangspunt. Als er versterkt moet worden, willen we de overlast zoveel mogelijk beperken. Daarom is het soms verstandig om een bepaalde staat in één keer te versterken, ook al is het risicoprofiel van de gebouwen in die straat niet overal gelijk. Ons doel is om hanteerbare projecten op te starten die zo min mogelijk overlast veroorzaken voor de bewoners.

Onze randvoorwaarden voor het starten van een versterkingsproject zijn als volgt:

- Kinderen kunnen veilig naar school.
- Dorpen, wijken en voorzieningen blijven bereikbaar.
- De bedrijfsvoering van ondernemers kan worden voortgezet.
- Er is plaats voor bewoners die tijdelijk ergens anders moeten wonen.
- Het is voor inwoners navolgbaar waarom bepaalde keuzes worden gemaakt.
- De overlast voor inwoners wordt zoveel mogelijk beperkt.

1.5 De vernieuwde versterkingsopgave in Oldambt

Gemeente Oldambt maakte tot voor kort geen onderdeel uit van de versterkingsopgave. In de nieuwe benaderingswijze, waarbij gewerkt wordt met het Hazard and Risk Assessment-model (HRA) van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), is Oldambt wel risicogemeente. Oldambt heeft een beperkt aantal panden met een verhoogd risicoprofiel en een aanzienlijk groter aantal panden met een licht verhoogd risicoprofiel. Dit maakt dat de gemeente een unieke positie inneemt binnen de versterkingsopgave. Allereerst omdat inwoners tot nu toe hun schade vaak niet of maar moeizaam geaccepteerd kregen als aardbevingsschade. Daarnaast is er voor een nieuwkomer aan de rand van het aardbevingsgebied nog veel onbekend over de aard en omvang van de opgave. Dit leidt tot een andere urgentie dan in andere delen van het aardbevingsgebied.

Door het inspecteren en beoordelen van een aantal specifieke gebouwen in Oldambt, wil de gemeente snel zicht krijgen op de daadwerkelijke impact en omvang van de versterkingsopgave. Tegelijkertijd moeten er afspraken worden gemaakt met de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG) over het herstel van (zware) schades.

1.6 Schadeafhandeling voor Oldambt

Schades aan woningen en gebouwen die mogelijk zijn ontstaan door aardbevingen, kunnen door inwoners en ondernemers worden gemeld bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG). Op de website <https://www.schadedoormijnbouw.nl> staat hoe dit precies werkt.

Als er geschillen ontstaan over de afhandeling van aardbevings schade, kan de Arbiter Bodembeweging worden ingeschakeld. De arbiter doet een uitspraak waar de NAM zich in beginsel aan verbindt. Meer informatie over de Arbiter Bodembeweging vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/arbiter-bodembeweging>.

1.7 Nationaal Programma Groningen

Met het Nationaal Programma Groningen wordt gewerkt aan een positieve impuls voor de regio ter versterking van de leefbaarheid, de duurzaamheid en de economie. Dit programma valt uiteen in een lokaal en een regionaal onderdeel. De regeling wordt in het voorjaar van 2019 vastgesteld. Meer informatie over het Nationaal Programma vindt u op <http://www.nationaalprogrammagroningen.nl>.

1.8 Lumpsumvergoeding

Over de kosten van het uitvoeren van het meerjarenprogramma 'Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen' zijn afspraken gemaakt. Gemeente Oldambt behoorde niet tot de gemeenten die hiervoor een lumpsumbijdrage ontvingen. Door de gewijzigde situatie, waardoor Oldambt nu wel risicogemeente is, ontvangt de gemeente nu wel een lumpsumbijdrage voor de uitvoering van de versterkingsopgave.

1.9 Aanvullende maatregelen voor het aardbevingsgebied

Er zijn verschillende aanvullende maatregelen genomen om de getroffen uit het aardbevingsgebied tegemoet te komen. Hieronder vindt u een opsomming van deze maatregelen die gelden voor Oldambt:

- **Nieuwbouwregeling**

De nieuwbouwregeling biedt technische en financiële ondersteuning om nieuwbouw aardbevingsbestendig te bouwen. Aanvragen kunnen met een online aanvraagformulier worden ingediend bij de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Deze tijdelijke regeling loopt tot 1 juli 2019. Over het verdere vervolg van deze regeling wordt nog nagedacht. Meer informatie over de nieuwbouwregeling vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/nieuwbouwregeling>.

- **Waardevermeerderingsregeling**

De waardevermeerderingsregeling is een subsidieregeling voor huiseigenaren die hun woning energiezuinig willen maken. De regeling wordt uitgevoerd door het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). De subsidie kan worden aangevraagd voor verschillende energiebesparende en energieopwekkende maatregelen. Per adres kan de subsidie oplopen tot maximaal 4.000 euro. Meer informatie over deze regeling vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/waardevermeerderingsregeling>.

- **Energiebesparing aardbevingsbestendig huis**

Woningeigenaren met een getekende versterkingsovereenkomst kunnen subsidie aanvragen om hun woning te verduurzamen. De subsidie kan oplopen tot 7.000 euro. Meer informatie over deze regeling staat op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/subsidie-energiebesparing-aardbevingsbestendig-huis>.

- **NAM Bedrijvenloket**

Ondernemers die te maken hebben met schade aan hun bedrijfspand, kunnen deze schade melden bij het bedrijvenloket van de NAM. Het schadeprotocol vergoed kosten die direct samenhangen met schade veroorzaakt door aardbevingen en het herstel ervan, zoals de tijdelijke

sluiting van een winkel in verband met herstelwerkzaamheden. Meer informatie over het bedrijvenloket vindt u op <https://www.nam.nl/veiligheid-milieu-en-schade/schade-en-overlast/schadeherstel-aan-bedrijfspannen.html>.

- **Regeling bijzondere situaties**

Soms is er sprake van een bijzondere situatie, waar extra problemen spelen die door de bestaande compensatieregelingen onvoldoende worden opgelost. Hiervoor is de commissie bijzondere situaties in het leven geroepen. Een vangnet voor de meest schrijnende gevallen. Op voordracht van de burgemeester kunnen schrijnende gevallen door de commissie in behandeling worden genomen. Meer informatie over deze regeling vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/regeling-bijzondere-situaties>.

Onderstaande regelingen bestaan al wel, maar gelden nog niet voor Oldambt. Voor deze regelingen is afgesproken dat zowel de NCG als de gemeente – ieder via de voor hun beschikbare wegen – er voor zullen pleiten dat ook deze regelingen beschikbaar worden voor Oldambt:

- **MKB-compensatieregeling**

Deze regeling is bedoeld voor ondernemers die door de versterking van hun bedrijfspan te maken krijgen met verbouwingen en daardoor tijdelijk minder inkomsten of extra kosten hebben. De MKB-compensatieregeling is in het leven geroepen om dit mogelijke verlies aan inkomsten en extra kosten te vergoeden. Meer informatie over deze regeling vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/pilot-mkb-compensatieregeling>

- **Waarderegeling**

Met de waarderegeling kunnen inwoners die hun woning hebben verkocht tegen een verkoopprijs die aantoonbaar lager is als gevolg van het risico op aardbevingen, een compensatie aanvragen bij de NAM. Meer informatie over deze regeling vindt u op <https://www.nam.nl/nam-en-de-samenleving/groningen-gasveld-specifieke-regelingen/waarderegeling-compensatie-bij-verkoop.html>.

- **Subsidieregelingen onderhoud monumenten (erfgoedregeling)**

Het Rijk, provincie Groningen en Nationaal Coördinator Groningen investeren samen 6,7 miljoen euro in twee subsidieregelingen voor monumenten. Met deze regelingen kunnen eigenaren van Rijksmonumenten in het aardbevingsgebied hun monument in extra goede staat brengen. Meer informatie over deze regelingen vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/subsidieregelingen-onderhoud-monumenten>.

- **Koopinstrument**

Met het Koopinstrument kan de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) huizen in het aardbevingsgebied opkopen. Het Koopinstrument is bedoeld voor woningeigenaren die hun woning langer dan een jaar te koop hebben staan. Meer informatie over het Koopinstrument vindt u op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/koopinstrument>

1.10

Terminologie

In dit plan van aanpak gebruiken we de volgende terminologie voor het aanduiden van de risico's op bevingsschade:

- **Gebouwen met een verhoogd risicoprofiel (P50):** deze gebouwen worden met de hoogste prioriteit geïnspecteerd, beoordeeld en indien nodig versterkt.
- **Gebouwen met een licht verhoogd risicoprofiel langere termijn (P90 langjarig):** deze gebouwen hebben een minder hoge prioriteit en worden in een later stadium geïnspecteerd, beoordeeld en indien nodig versterkt.
- **Gebouwen met een licht verhoogd risicoprofiel (P90):** deze gebouwen hebben een lagere prioriteit en worden pas later in 2019/2020 geïnspecteerd, beoordeeld en indien nodig versterkt.
- **Gebouwen met een normaal risicoprofiel:** deze gebouwen hebben de laagste prioriteit. Vanwege de beperkte inspectie- en beoordelingscapaciteit vallen deze gebouwen op dit moment buiten de scope van de versterkingsaanpak.

2 Aanpak

2.1 Gebouwen met een (licht) verhoogd risicoprofiel

De Mijnsraad heeft geadviseerd om woningen en gebouwen met een (licht) verhoogd risicoprofiel aan te houden als afbakening van de versterkingsopgave. Welke woningen en gebouwen dit zijn, is bepaald aan de hand van het Hazard and Risk Assessment-model (HRA) van de NAM. Voor de panden die door middel van dit model geïdentificeerd zijn, geldt een kans van kleiner dan 90 procent dat ze voldoen aan de norm van 10^{-5} .

Het HRA-model maakt een inschatting van het aantal panden boven het Groningen-gasveld dat niet voldoet aan de veiligheidsnorm als gevolg van de gaswinning. Het is een probabilistische (op basis van kansberekening) prioriteringssysteem om de meest kwetsbare gebouwen in beeld te krijgen.

De HRA is geschikt om panden op volgorde van verwacht risico te zetten. Daarbij moeten we rekening met de volgende aandachtspunten:

- De gebruikte modellen in de HRA worden voortdurend doorontwikkeld en verbeterd.
- De indeling in risicocategorieën is gericht op een screening van grote aantallen.
- Hoe kwetsbaar een pand is, is in de HRA onder andere afhankelijk van de typologie (kenmerken) van dat pand. Deze kwetsbaarheidstoets is beperkter dan die in de Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen.⁴
- Meerlaagse bouw (zoals flatgebouwen) en andere gebouwen waarin veel mensen samen kunnen zijn, de zogenaamde CC2/CC3-panden, worden getoetst aan het individueel risico. Dat wil zeggen dat er wordt getoetst alsof er zich maar één persoon in het pand bevindt. Het verblijf van grote(re) aantallen mensen in een pand is niet meegenomen in de modellen van de HRA.
- De HRA is geen toetsingsinstrument voor individuele panden, want er wordt (nog) niet voldaan aan de technische en juridische voorwaarden die daarvoor nodig zijn.

Om de lijst van woningen en gebouwen die is opgesteld aan de hand van de HRA-methode completer en beter te maken, zijn in het overkoepelende plan van aanpak een aantal toetsingscriteria geformuleerd. Deze criteria zijn:

- Bij de selectie van één adres uit een blok van twee-onder-een-kapwoningen, één of meerdere adressen binnen een blok van woningen of één of meerdere adressen binnen hetzelfde appartementengebouw behorend tot dezelfde typologie, moeten ook de andere adressen uit het blok/appartementengebouw worden toegevoegd aan de lijst.
- Bij de selectie van één adres uit een blok van woningen, die niet tot dezelfde typologie behoren maar die constructief wel met elkaar verbonden zijn, moeten ook de omringende woningen mee worden genomen in de analyse om de onderlinge invloed te kunnen onderzoeken. Het gaat hierbij vooral om unieke en vrijstaande woningen die constructief als gekoppeld of aanleunend kunnen worden beschouwd.

⁴ Meer informatie over de NPR staat op <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/nederlandse-praktijkrichtlijn-aardbevingsbestendig-bouwen>.

- Bij de selectie van één (of enkele) woningen uit een blok van twee-onder-een-kapwoningen of rijwoningen, moeten ook de adressen van woningen binnen dezelfde typologie worden toegevoegd aan de lijst die zich in de directe omgeving bevinden. Dat wil zeggen in dezelfde wijk en met eenzelfde grondversnellingswaarde (PGA-waarde conform NPR9998:2017).
- Bij de selectie van een adres uit een blok van twee-onder-een-kapwoningen of rijwoningen, moeten ook de adressen van woningen binnen dezelfde typologie die zich niet in de directe omgeving bevinden, worden toegevoegd aan de lijst.
- De grondversnellingswaarde (conform NPR9998:2017) moet als indicatie worden meegenomen. Deze waarde moet gelijk zijn óf hoger zijn die dan de geselecteerde adressen.
- Voor woningen die conform plattegrond, opbouw, bouwjaar en openingsratio (de verhouding tussen stenen en ramen) overeenkomen met woningen in de P50-groep (met een verhoogd risicoprofiel), wordt geadviseerd om door nadere inspectie uitsluitel te geven.
- Meerlaagse bouwtypes met een hoofddraagconstructie van metselwerk in gebieden met een hoge grondversnellingswaarde (conform NPR9998:2017) moeten worden toegevoegd aan de lijst.
- Woningen die voorkomen op de lijst met Acut Onveilige Situaties en de stuttenlijst moeten worden toegevoegd.

De hierboven beschreven criteria zijn gebruikt bij het verrijken van de lijst met woningen en panden in Oldambt die volgens het HRA-model een (licht) verhoogd risicoprofiel hebben. Daarnaast zijn er verschillende werksessies en uitgebreide surveys geweest, die hebben geleid tot substantiële aanvullingen op de lijst.

2.2

Scope

De scope van het plan van aanpak zijn de woningen en gebouwen met een (licht) verhoogd risicoprofiel (de zogenaamde P50 en P90) inclusief de woningen en gebouwen die zijn toegevoegd na de verrijking. Deze scope is te zien als de reikwijdte van de opgave en wordt weergegeven in aantal panden. Het is van belang hierbij te benadrukken dat de panden op deze lijst moeten worden geïnspecteerd en beoordeeld, maar dat dit niet betekent dat deze panden per definitie niet voldoen aan de veiligheidsnorm en moeten worden versterkt. Uit de inspectie en de beoordeling zal blijken of dit noodzakelijk is. Daarnaast bestaat er voor inwoners die zich onveilig voelen altijd een mogelijkheid om een inspectie voor hun woning aan te vragen. Ten slotte heeft de gemeente het recht om woningen die verzwakt zijn en/of schade hebben, op te nemen in het inspectie- en beoordelingsprogramma.

De beoordeling vindt plaats op basis van de meest recente Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen (NPR9998), totdat een technisch gevalideerde en juridisch houdbare alternatieve aanpak beschikbaar is.

2.3

Prioritering

Conform het advies van de Mynraad is afgesproken dat panden waarvan wordt verwacht dat zij een verhoogd risicoprofiel (P50) hebben, als eerste worden aangepakt. In Oldambt gaat het hierbij om drie panden. Daarna volgen de panden die volgens de HRA een licht verhoogd risicoprofiel (P90 langjarig) hebben en in tijd het langst onveilig zijn. Deze panden komen echter vooralsnog niet voor in de gemeente Oldambt. Ten slotte volgen de panden met een licht verhoogd risicoprofiel (P90). Om snel inzicht in de omvang van de problematiek te krijgen, is het van belang dat de inspectie en beoordeling van P90-adressen met prioriteit geprogrammeerd wordt.

2.4

Versnellen

Zowel het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) als de Mijnraad hebben in hun adviezen aangegeven dat het van groot belang is dat de versterkingsaanpak alle mogelijkheden aangrijpt om te versnellen. Als belangrijk onderdeel daarvan wordt de snelle ontwikkeling en de invoering van eenduidige maatregelenpakketten gezien. Begin 2018 startte NCG het project 'Versnelling Inspectie en Engineering', met ondersteuning van het Centrum Veilig Wonen (CVW) en gefinancierd door de NAM. In dit project wordt onderzocht welke versnellingsmogelijkheden er zijn en wat er nodig is om deze te implementeren. Uitgangspunten die hierbij gelden, zijn:

- De veiligheidsnorm van 10^{-5} is een vaststaand gegeven.
- De werkwijze moet in overeenstemming zijn met de dan geldende Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen.
- De methodiek waarmee dit kan worden berekend of bepaald, moet al zijn of nog worden gevalideerd.
- De versnellingsmogelijkheid wordt vertrouwd (er is wetenschappelijk en maatschappelijk draagvlak voor de toepassing ervan).
- De versnellingsmogelijkheid is juridisch valide en praktisch en technisch uitvoerbaar.

In het versterkingsproject worden versnellingsmogelijkheden geïnventariseerd en getoetst aan bovenstaande spelregels. Naast snelheid zijn ook consistentie en uniformiteit van groot belang. Ook nieuwe inzichten en/of ontwikkelingen moeten eenvoudig kunnen worden verwerkt in de werkwijze. Ten slotte moet de markt kunnen werken met of binnen de versnellingsopties. Marktpartijen worden dus betrokken voor het leveren van ideeën, input en het (door)ontwikkelen van versnellingsmogelijkheden.

In Oldambt hebben vooral vrijstaande woningen, waaronder veel agro-panden, een verhoogd risicoprofiel. Of de versnellingsaanpak hiervoor veel gaat betekenen, moet nog blijken.

2.5

Dialogoog & communicatie

De versterkingsopgave in de gemeente Oldambt is nieuw. Tot voor kort behoorde Oldambt niet tot de tien kerngemeenten. Er zijn dus nog geen panden die in lopende programma's vallen. Voor de inwoners uit het hele gebied is een communicatielijns afgesproken. De specifieke communicatie voor Oldambt is in hoofdstuk 6 nader uitgewerkt.

3 Context van gemeente Oldambt

Met de versterkingsaanpak probeert de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) zoveel mogelijk aan te sluiten bij de manier van werken van de gemeente Oldambt. Uiteraard mag dit niet ten koste gaan van de veiligheid van de inwoners. NCG probeert in afstemming met de lokale stuurgroep te kijken waar mogelijke versterkingen kunnen leiden tot het versneld uitvoeren van gemeentelijk beleid.

3.1 **Werkwijze gemeente Oldambt**

Voor de versterkingsopgave is een ambtelijke projectgroep ingericht, waarin medewerkers van de gemeente Oldambt en NCG zijn vertegenwoordigd. De projectgroep zorgt voor de voorbereiding van de versterkingsopgave door de lijst van woningen en gebouwen compleet te maken, een prioritering aan te brengen in de inspectie en beoordeling, de communicatie met inwoners te verzorgen en te zorgen voor sociaal-maatschappelijke zorg. In de lokale stuurgroep, met daarin een afvaardiging van bestuurders van zowel gemeente Oldambt als NCG, vindt de besluitvorming plaats.

In de gemeente Oldambt spelen een aantal ontwikkelingen, projecten en beleidsdocumenten die van invloed (kunnen) zijn op de versterkingsopgave. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen, projecten en beleidsdocumenten benoemd. In de nadere uitwerking van het plan van aanpak zal, voor zover mogelijk en relevant, aansluiting en afstemming moeten worden gezocht met de uitvoering van de genoemde projecten.

In theorie geldt de versterkingsopgave als ultieme koppelkans. Zowel voor een zachte landing van de krimp in ons gebied als voor de noodzakelijke verduurzaming (woningisolatie en energietransitie). De feitelijke betekenis van dergelijke koppelkansen is echter sterk afhankelijk van de uiteindelijke aard en omvang van de versterking en die is (helaas) vooralsnog onbekend.

3.2 **Gebiedsgericht werken**

Gemeente Oldambt werkt sinds 1 januari 2017 gebiedsgericht. De gemeente zet in op de ambitie om te komen tot een nieuw samenspel tussen inwoner en overheid: van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie.

Om dit te kunnen realiseren zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Niet het gemeentelijke beleid, maar de wensen en ideeën van de inwoner staan centraal.
- We willen de dorpen en wijken in onze gemeente sociaal, mooi, schoon, heel en veilig houden.
- Leefbaarheid, zorg en het fysieke domein gaan hand in hand.

De gebiedsregisseur is het aanspreekpunt voor de bewoners in het dorp of in de wijk. Hij of zij communiceert met het dorp of de wijk, signaleert knelpunten en is het gezicht van de gemeente.

Oldambt is opgedeeld in vier gebieden. Adressen met een verhoogd risicoprofiel bevinden zich grotendeels in gebied 4.

Gebied 1	Gebied 2	Gebied 3	Gebied 4
Bad Nieuweschans	Finsterwolde	Winschoten	Scheemda
Drieborg	Blauwestad	Heiligerlee	Nieuw-Scheemda
Nieuw Beerta	Midwolda	Westerlee	't Waar
Ganzedijk/Hongerige Wolf	Oostwold		Nieuwolda
Beerta			

Tabel 1: gebieden in Oldambt

3.3 Wijk- en dorpsvisies

De kernen Nieuw Beerta, Bad Nieuweschans, Oostwold, Midwolda, Westerlee, Winschoten Centrum, Winschoten Bloemenbuurt, Winschoten Zeeheldenbuurt en Drieborg hebben op dit moment een dorps- of wijkvisie gepresenteerd aan de gemeente. Nieuwolda en Scheemda hebben de presentatie van hun visie aangekondigd. Vanuit deze dorps- en wijkvisies werken we aan de opstelling van een uitvoeringsagenda met daarin concrete uitvoeringsaspecten.

3.4 Omgevingsvisie

In oktober 2017 is de Omgevingsvisie voor de gemeente Oldambt vastgesteld. In deze visie staat hoe we over de toekomst van Oldambt denken en welke koers we willen volgen. De Omgevingsvisie is richtinggevend bij de Omgevingsplannen en programma's die we maken. Onze inwoners en ondernemers zijn niet direct gebonden aan de inhoud van de Omgevingsvisie, maar krijgen er wel indirect mee te maken via een Omgevingsplan of Omgevingsverordening.

In de Omgevingsvisie wordt ook omschreven op welke manier we met elkaar willen samenwerken. Naast een gebiedsgerichte aanpak, kiezen we voor maatwerk in benadering. De manier waarop de gemeente samenwerkt met initiatiefnemers hangt af van verschillende factoren. Dit kan zowel per initiatief als per initiatiefnemer verschillen. Onder andere de mate van impact op de leefomgeving bepaalt de te volgen benaderingswijze van een initiatief. Hier willen we faciliterend in optreden.

Onderdeel van de Omgevingsvisie is een beschrijving van de kernkwaliteiten van de verschillende dorpen en wijken. Ontwikkelingen moeten bij deze kwaliteiten aansluiten of deze versterken. Centraal in de gemeente ligt het schiereiland Winschoten; het gebied dat in de tijd van de doorbraak van de Dollard boven water bleef. Hierop bevindt zich het grootste deel van de bebouwing in de vorm van oude Dollardranden en de verbindingswegen daartussen. De ring van dijken om de Dollardpolders heen loopt via Scheemda, Nieuw Scheemda en 't Waar naar Nieuwolda aan de noordzijde van de gemeente en via Winschoten, Oudeschans, Ulsda (Hamdijk) en Bad Nieuweschans aan de zuidzijde. De bebouwing heeft zich hier ontwikkeld van transparante lintbebouwing tot plaatselijk aaneengesloten dorps- en stadsstructuren.

3.5 Gasvrije wijken

Gemeente Oldambt heeft een subsidie van ruim 4,5 miljoen euro toegekend gekregen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor het aardgasvrij maken van zo'n 1200 woningen en bedrijfspanden in Nieuwolda en Wagenborgen (gemeente Delfzijl). Hiermee kan de overstap naar biogas worden gerealiseerd door het aardgasnet in Nieuwolda en Wagenborgen geschikt te maken voor het gebruik van biogas. Daarnaast is er geld voor isolatiemaatregelen en elektrische bijverwarming. In 2019 worden de eerste maatregelen al genomen. In 2022 moeten beide dorpen volledig aardgasvrij zijn.

3.6

Aanpak slechte panden

We willen de aantrekkelijkheid van Oldambt behouden en daar waar mogelijk de woonkwaliteit verhogen. In woongebieden ligt de focus op het verbeteren en het aanpassen van de bestaande woningvoorraad. We pakken slechte panden aan door bijvoorbeeld sloop van verpauperde panden. Hiervoor is beperkt budget beschikbaar.

We voeren overleg met eigenaren over het opknappen of slopen van panden. Onze excessenregeling biedt een instrument om op te treden tegen bijvoorbeeld slecht onderhouden panden of bebouwingsexcessen. Een nieuwe woonvisie is in voorbereiding. Deze wordt in september 2019 door de gemeenteraad vastgesteld.

3.7

Karakteristieke panden

De provincie Groningen heeft ons via de Provinciale Omgevingsverordening (POV) verplicht om karakteristieke panden in het buitengebied te inventariseren en te beschermen tegen (gedeeltelijke) sloop. De gemeenteraad heeft in 2016 besloten om ook karakteristieke panden in de kernen te beschermen. Daarnaast heeft de gemeente een maatschappelijke plicht om ons cultuurhistorisch waardevol erfgoed voor een toekomstige generatie te bewaren.

De bescherming van karakteristieke panden in Oldambt is geregeld via een aantal (aanduidings-)regels in het bestemmingsplan. We gebruiken de omgevingsvergunning voor het slopen van deze bouwwerken. Dit betekent dat een sloopmelding niet meer volstaat. Op deze manier willen we karakteristieke panden graag behouden en voorkomen dat het pand (of onderdelen ervan) zomaar gesloopt kan worden.

We inventariseren de karakteristieke panden in onze gemeente als we een bestemmingsplan actualiseren. Dit doen we samen met Libau.

3.8

Project boerderijen Libau

Het Oldambt is een landschap dat gevormd is door mens en natuur. In dit landschap zijn de typerende Oldambtster boerderijen van oudsher duidelijk herkenbaar en zichtbaar. Binnen de erfgoedhoek en vanuit de ruimtelijke kwaliteit worden de Oldambtster boerderijen van grote cultuurhistorische waarde geacht. Ze laten de geschiedenis van het gebied zien en geven het gebied identiteit. Samen met de linten arbeiderswoningen, de rentenierswoningen, de strokartonfabrieken en de dijken vertellen ze de geschiedenis van het Oldambt.

Er wordt veel leegstand en verval van de Oldambtster boerderijen gesignaleerd en professionals en semi-professionals vrezen voor de toekomst van dit type boerderij. Onbekend was hoe de gebruikers van het gebied (boerderijeigenaren, overige bewoners en bezoekers) dit ervaren. Daarom is Libau in het najaar van 2018 begonnen met het onderzoeksproject 'Pilot Oldambtster boerderijen'. De kern van dit onderzoek is: het belang achterhalen dat gebruikers van het gebied hechten aan de Oldambtster boerderijen. Wat zien zij gebeuren, wat vinden zij daarvan en hoe zien zij de toekomst van de Oldambtster boerderij het liefst? Welke problemen worden daarbij ervaren en wat zou daaraan te doen zijn, welke grenzen te verleggen? Libau komt naar verwachting in het voorjaar van 2019 met een advies naar de gemeente, provincie en gebiedspartners waarin mogelijke oplossingsrichtingen voor de problematiek centraal staan.

3.9

Linten dorpen

Grofweg volgt het gebied met een (licht) verhoogd risicoprofiel de aaneengesloten stedenbouwkundige structuur van de dorpslinten Nieuw Scheemda, 't Waar en Nieuwolda. Deze ruimtelijke structuur is ontwikkeld aan de oude Dollardrand, een in oorsprong langs de oude Dollarddijken verkaveld en bebouwd gebied dat ontstond na een periode van grote overstromingen door zee-inbraken. Na de 16de/17de eeuw werd dit gebied op basis van landaanwinning bebouwd met vaak zeer rijke en kolossale boerderijen en kleine arbeidersbebouwing. Hierbij ontstond veel afwisseling tussen de grootschalige agrarische delen en de relatief verdichte bebouwing van de dorpen met allerlei vormen van bedrijvigheid. Dit heeft geresulteerd in een voor Nederland uniek grootschalig en open cultuurlandschap met prachtige dorpslinten en een kenmerkende sfeer.

Sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw komt dit gebied door ontgroening en vergrijzing in de greep van krimp, met als direct gevolg (dreigende) leegstand en vormen van uitgesteld (achterstallig) onderhoud. Deze demografische ontwikkeling komt naar verwachting in het komende decennium in een stroomversnelling, mogelijk gevolgd door een meer stabiele periode mits tussentijds de herstructurering van het gebied voortvarend wordt opgepakt en een gelijke tred krijgt met de demografische ontwikkeling.

Ondertussen gaan we van start met een projectmatig onderzoek naar dorpsvernieuwing en de herstructurering van dorpslinten. Deze analyse van de huidige situatie en een beschrijving van de behoefte van de komende 15 jaar, geeft inzicht in:

- De onderhoudsbehoefte (bouwtechnische staat);
- De noodzaak van woningverbetering (woontechnische staat);
- De opgave energietransitie (verduurzaming, nul-op-meter);
- Het behoud van de ruimtelijke kwaliteit (identiteit, sfeer en karakteristiek);
- De impact van de krimp (ontgroening en vergrijzing).

Het doel hiervan is om grip te krijgen op de samenhang 'doelgroep-programma-product' als waarborg voor perspectief en toekomstwaarde voor de linten en de dorpen. Naar de kwaliteit van de linten in de dorpen wordt onderzoek verricht. Te zijner tijd wordt dit onderzoek vertaald in beleid.

4 Versterkingsopgave voor gemeente Oldambt

4.1 Inleiding

De kennis van de betrokken partijen over de aardbevingsrisico's in Oldambt is nog beperkt. De focus heeft tot nu toe immers gelegen bij de kern van het aardbevingsgebied (die binnen de 0,2-contour van de KNMI-kaart 2015 viel). Dit betekent dat er, anders dan elders in het aardbevingsgebied, nog geen inspecties en beoordelingen hebben plaatsgevonden. Dit heeft onder andere als gevolg dat het normale risicoprofiel (wel geïnspecteerd, maar niet op de HRA-lijst) in Oldambt niet voorkomt.

De opgave voor de gemeente Oldambt op basis van de HRA-lijst van mei 2018 is hieronder weergegeven. Deze lijst is aangevuld op basis van de criteria uit het overkoepelende plan van aanpak. De aanvullingen zijn gebaseerd op de criteria die zijn beschreven in paragraaf 2.1.

	Verhoogd risicoprofiel (P50)	Licht verhoogd risicoprofiel langere termijn (P90 langjarig)	Licht verhoogd risicoprofiel (P90)	Totaal
Oldambt				
Nieuwolda	1		161	162
Nieuw Scheemda	2		73	75
't Waar			37	37
Oostwold			6	6
Scheemda			3	3
Midwolda			2	2
Totaal	3	0	282	285

Tabel 2: overzicht risicoprofielen per dorp

4.2

Adressen met verhoogd risicoprofiel

Er zijn drie adressen in Oldambt met een verhoogd risicoprofiel (P50). Omdat nagenoeg alle kennis over de woningen en de verschillende typen woningen in Oldambt nog moet worden opgebouwd, kan niet worden uitgesloten dat er adressen worden toegevoegd aan deze lijst op basis van de nieuwe HRA-toetsing in 2019.

Oldambt	Verhoogd risicoprofiel (P50)
Nieuwolda	1
Nieuw Scheemda	2
Totaal	3

Tabel 3: adressen met een verhoogd risicoprofiel

Voor deze drie adressen met een verhoogd risicoprofiel is een inspectie en een beoordeling nodig. Dit wordt met prioriteit geprogrammeerd. De bewoners van deze panden zijn inmiddels persoonlijk geïnformeerd. De inspecties kunnen in het eerste kwartaal van 2019 starten, waarop de beoordeling direct volgt.

4.3

Adressen met licht verhoogd risicoprofiel

Een groot deel van de adressen met een licht verhoogd risicoprofiel bevinden zich in Nieuwolda, Nieuw Scheemda en 't Waar, zowel in de kernen als in het buitengebied. Van deze gebieden moet nagenoeg alle kennis over de adressen en de verschillende typen woningen nog worden opgebouwd, omdat in dit gebied geen archiefonderzoek of daadwerkelijke inspecties hebben plaatsgevonden. Een eerste beschouwing van de gemeente in samenwerking met Centrum Veilig Wonen (CVW) en de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) heeft al tot meer dan een verdubbeling van oorspronkelijke HRA-lijst geleid:

Oldambt	Licht verhoogd risicoprofiel (P90)
Nieuwolda	161
Nieuw Scheemda	73
't Waar	37
Oostwold	6
Scheemda	3
Midwolda	2
Totaal	282

Tabel 4: adressen met een licht verhoogd risicoprofiel

Ook voor de gebouwen met een licht verhoogd risicoprofiel is een inspectie en een beoordeling nodig. De inspectie en beoordeling van gebouwen met een verhoogd risicoprofiel, ook elders in het aardbevingsgebied, hebben de prioriteit boven

gebouwen met licht verhoogd risicoprofiel. De prioritering in Oldambt wordt echter niet alleen bepaald door het veiligheidsrisico, maar ook door de noodzaak om snel kennis op te doen over de bouwkundige kenmerken van de gebouwen en de daadwerkelijke veiligheidsrisico's. De gemeente vindt een snelle aanpak van de adressen met een licht verhoogd risicoprofiel (P90) belangrijk, met als doel om hiermee snel inzicht in de omvang van de opgave en een eventueel vervolg te krijgen.

4.4

Randvoorwaarden en risico's

- Er is op dit moment nog weinig kennis van het type woningen en gebouwen in de gemeente Oldambt, omdat deze gemeente tot nu toe buiten de versterkingsopgave viel. Dit kan zowel tot een over- als onderschatting van de risico's leiden. De komende tijd moet de kennis hierover worden opgebouwd.
- Om kennis op te bouwen over de aardbevingsrisico's is het belangrijk om zoveel mogelijk adressen met licht verhoogd risicoprofiel met prioriteit in het inspectie- en beoordelingsprogramma op te nemen.
- In een aantal dorpen in Oldambt zijn veel schademeldingen. De bewoners van deze dorpen zijn verrast over het feit dat er nu sprake is van mogelijke versterkingen in Oldambt. Hier houden we rekening mee in onze communicatie.
- Wanneer er sprake is van (aanzienlijke) schade bij adressen die niet binnen de risicoprofielen vallen, bestaat de optie deze toch in het inspectie- en beoordelingsprogramma op te nemen.

5 Planning en organisatie

In dit hoofdstuk is de planning opgenomen voor de inspectie en de beoordeling van de adressen met een verhoogd en een licht verhoogd risicoprofiel.

5.1 Doorlooptijden

De geschatte doorlooptijden in de bijlage van dit plan zijn gebaseerd op de aanpak zoals deze was vóór de herijking van de versterkingsopgave. Onderdeel van de herijking is het ontwikkelen van een versnelde aanpak. Deze versnelling heeft betrekking op alle onderdelen van het proces, waarbij het uitgangspunt is dat wanneer we starten met de inspecties, de doorlooptijden duidelijk zijn.

De mate van versnelling is vooralsnog niet aan te geven en hangt af van de aard van en de bekendheid met de diverse typen woningen en gebouwen in het gebied. In het proces van inspectie en beoordeling wordt gezocht naar een zo vroeg mogelijk moment om een goede inschatting te kunnen maken van de eventuele versterking. Hiermee krijgen we een indruk van de opgave in de rest van het gebied.

5.2 Inspecties

De adressen in de tabellen uit hoofdstuk 4 moeten worden geïnspecteerd en beoordeeld. Omdat alle adressen zich buiten de voormalige 0,2-contour bevinden, is er weinig bekend over de specifieke gebouwtypologieën en hun kwetsbaarheid bij aardbevingen. Daarom hebben we in de planning voor de adressen met een verhoogd risicoprofiel 18 adressen (agropanden) opgenomen met een licht verhoogd risicoprofiel. Hierdoor kunnen we sneller kennis en inzicht krijgen in de mogelijke veiligheidsrisico's in onze gemeente. Daarnaast willen we graag gebruik maken van de koppelkansen met het project 'gasvrije wijken' in Nieuwolda (zie hiervoor de paragrafen 1.2 en 3.5).

In overleg met de Nationaal Coördinator Groningen hebben we 3 adressen geïnventariseerd met een verhoogd risicoprofiel en 282 adressen met een licht verhoogd risicoprofiel. Onze inzet is om in 2019 minimaal 130 adressen te inspecteren en beoordelen. De rest volgt in 2020.

5.3 Planning

De afspraken tussen de gemeente en de NCG leiden tot een planning voor de inspectie, beoordeling en de mogelijk daarop volgende versterking. Hierbij moet uiteraard nog wel worden vastgesteld of versterking daadwerkelijk noodzakelijk is. De planning van de geschatte doorlooptijden per fase is opgenomen in bijlage I van dit plan.

6 Communicatie

De versterkingsopgave heeft een grote impact op de inwoners van het aardbevingsgebied. Het gaat immers om hun vertrouwde (woon)omgeving die moet worden geïnspecteerd, beoordeeld en misschien wel versterkt. Deze boodschap zorgt voor veel onzekerheid: loopt mijn woning risico? In welk risicoprofiel valt mijn huis? Is mijn huis wel veilig? Moet mijn huis versterkt worden? Wat moet er in geval van versterking gebeuren? En hoeveel overlast heb ik daarvan? Allemaal vragen waarop inwoners zo snel mogelijk antwoord willen.

6.1 Onze aanpak

De bewoner staat in onze aanpak centraal. We willen samen zorgen voor een aanpak waarin duidelijk is wat de bewoner kan verwachten, zodat we perspectief kunnen bieden. We doen dit het liefst zo persoonlijk mogelijk, zodat we kunnen inspelen op vragen en reacties. En voorbeeld hiervan is het instellen van gezamenlijke spreekuren in Nieuwolda en Nieuw Scheemda, waarbij zowel de gebiedsregisseur van de gemeente als een bewonersbegeleider van de NCG aanwezig zijn om vragen te beantwoorden.

Uit gesprekken met inwoners blijkt dat veiligheid het belangrijkste voor ze is. Daarom staat dit onderwerp centraal in de communicatie over de versterkingsoperatie.

6.2 Inzet communicatiemiddelen

De gemeente en de NCG zetten onderstaande communicatiemiddelen in met als doel om inwoners zo duidelijk en zo volledig mogelijk te informeren over de stand van zaken en de planning van de versterkingsopgave:

- **De website van de gemeente en de NCG:** zowel op de website van de gemeente⁵ als op de website van de NCG⁶ is een speciale pagina ingericht met informatie over de versterkingsopgave voor de inwoners van Oldambt.
- **De Oldambtster:** in de gemeentelijke informatiekraant plaatsen we met enige regelmaat algemene informatie over de versterkingsopgave.
- **Brieven:** informatie over individuele woningen en gebouwen wordt altijd gecommuniceerd per brief, eventueel en indien wenselijk aangevuld met persoonlijke (keukentafel)gesprekken.
- **Informatiebijeenkomsten:** we organiseren informatiebijeenkomsten om grote groepen inwoners van nieuwe informatie te voorzien.
- **Keukentafelgesprekken:** omdat we persoonlijk contact met onze inwoners belangrijk vinden en omdat we in een persoonlijk gesprek meer vragen kunnen beantwoorden, organiseren we keukentafelgesprekken met inwoners die daar behoefte aan hebben.
- **Spreekuren:** tijdens de spreekuren van de gebiedsregisseur en de bewonersbegeleider kunnen inwoners vragen stellen over de versterkingsopgave.

Alle communicatie richting eigenaren en bewoners gebeurt in samenspraak tussen de gemeente en de NCG. Bij voorkeur zijn beide partijen afzender van de boodschap. In het geval van huurwoningen wordt ook de woningcorporatie betrokken. De daadwerkelijke inzet van de communicatiemiddelen en het moment van communiceren wordt in afstemming bepaald en vastgesteld in de lokale stuurgroep.

⁵ <https://www.gemeente-oldambt.nl/in-oldambt/versterkingsopgave-oldambt>

⁶ <https://www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/onderwerpen/versterkingspunt-oldambt>

Bijlage I – Planning geschatte doorlooptijden per fase

